

ИСТОРИЧЕСКИЙ СОЮЗ

Авраам посылает своего верного раба Элиэзера найти жену для сына Ицхака. Прибыв в место назначения, Элиэзер молит Б-га об успехе в миссии и тотчас получает ответ. Неожиданное сравнение молитв Моше и Шломо показывает, что Элиэзер получает ответ быстрее, чем они. Но почему?

Еврейское озарение

Знакомство с учением Ребе

ХАЕЙ САРА

Берешит

לעילוי נשמת אמנו וזקנתנו
האשה החשובה מצויינת במדותיה
בעלת מסירות נפש

מת דבורה ע"ה גרינברג

בת הרה"ח ר' אהרון מענדל

נפטרה אור ליום ג' - כ"א מנחם אב תשפ"ג

В память о нашей маме и бабушке

Дворе Гринберг

Дочери раввина Аарона Мендела Хазана

*Она жертвовала собой ради еврейства
Покинула этот мир 21 менахем ава 5783*

For sponsorship opportunities, email jewishinsights@shluchim.org

Published and Copyright 2022 by

Shluchim Office International

816 Eastern Parkway, Brooklyn, NY 11213

718.221.0500

5784 - 2023

Founded in 2008 in memory of Rabbi Gabi and Rivky Holtzberg OB"М
Shluchim of the Rebbe to Mumbai, India

А. Быстрый ответ

Элиэзер намеревается найти пару для Ицхака

Первоисточник 1 Берешит, 24:2-4, 10-27

Инструкция:

И сказал Авраам рабу своему, старшему в доме своем, правящему всем, что у него: Положи руку твою под мое бедро! И возьму с тебя клятву Г-сподом, Б-гом небес и Б-гом земли, что не возьмешь ты жену для моего сына из дочерей Кнаана; среди которого я живу; но на землю мою и на родину мою пойдешь и возьмешь жену для сына моего, для Ицхака.

И взял раб десять верблюдов из верблюдов своего господина и пошел, и все добро его господина в его руках; и поднялся он и пошел в Арам-Наараим, в город Нахора. И на колени поставил верблюдов вне города против колодца с водой, под вечер, в пору выхода черпальщиц (воды).

Молитва:

И сказал он: Г-сподь, Б-г моего господина Авраама! Дай случиться же предо мной сегодня и сотвори милость с моим господином Авраамом! Вот я стою у источника водного, и дочери горожан выходят черпать воду. И будет: девица, которой скажу: Наклони твой кувшин, и я напьюсь!.. а она скажет: Пей, и также верблюдов твоих напою, — ее Ты назначил Твоему рабу Ицхаку. И по сему (дай) мне знать, что сотворил Ты милость с моим господином.

וַיֹּאמֶר אֲבִרְהֵם אֶל עֶבְדוֹ זָקֵן
בֵּיתוֹ הַמְשַׁל בְּכָל אֲשֶׁר לוֹ שֵׁם
נָא יָדֶךָ תַּחַת יָרְכִי. וְאֲשַׁבְּעֶךָ
בְּה' אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם וְאֱלֹהֵי
הָאָרֶץ אֲשֶׁר לֹא תִקַּח אִשָּׁה
לְבָנִי מִבְּנוֹת הַכְּנַעֲנִי אֲשֶׁר אֲנֹכִי
יֹשֵׁב בְּקִרְבָּו. כִּי אֶל אֶרֶצִי וְאֶל
מוֹלַדְתִּי תֵלֵךְ וְלִקְחָתָּ אִשָּׁה
לְבָנִי לְיִצְחָק.

וַיִּקַּח הָעֶבֶד עֶשְׂרֵה גַמְלִים
מִגְמְלֵי אֲדָנָיו וַיֵּלֶךְ וְכָל טוֹב
אֲדָנָיו בְּיָדוֹ וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ אֶל אֲרָם
נְהָרִים אֶל עִיר נַחֹר. וַיִּבְרָךְ
הַגַּמְלִים מִחוּץ לְעִיר אֶל בְּאֵר
הַמַּיִם לַעֵת עָרֵב לַעֵת צֵאת
הַשָּׂאֲבֹת.

וַיֹּאמֶר: ה' אֱלֹהֵי אֲדָנִי אֲבִרְהֵם,
הַקָּרָה נָא לְפָנַי הַיּוֹם וַעֲשֵׂה
חֶסֶד עִם אֲדָנִי אֲבִרְהֵם. הִנֵּה
אֲנֹכִי נֹצֵב עַל עֵין הַמַּיִם וּבְנוֹת
אֲנָשֵׁי הָעִיר יֹצְאוֹת לְשָׂאֵב מַיִם.
וְהִיא הַנִּצְעָרָה אֲשֶׁר אָמַר אֵלַיָּהּ
הַטִּי נָא כַדָּךְ וְאָשְׁתָּה וְאָמְרָה
שָׂתָה וְגַם גַּמְלֵיךָ אֲשַׁקֶּה אֹתָהּ
הַכֹּחֶת לְעֶבְדֶּךָ לְיִצְחָק וְבָהּ
אֲדַע כִּי עָשִׂיתָ חֶסֶד עִם אֲדָנִי.

Проверка:

И было, прежде чем он кончил говорить, и вот Ривка выходит, — та, что родилась у Бетуэля, сына Милки, жены Нахора, брата Авраама, — и кувшин ее на ее плече. И девица хороша видом очень, девственница, и муж (никакой) не познал ее. И спустилась она к источнику, и наполнила свой кувшин и взошла. И побежал раб навстречу ей, и сказал он: Дай-ка мне отхлебнуть немного воды из твоего кувшина! И сказала она: Пей, мой господин! И поспешила она и спустила кувшин свой на руку свою и напоила его. А (когда) напоила его, сказала: Также и для верблюдов твоих буду черпать, пока не перестанут пить.

И поспешила она и опорожнила кувшин свой в пойницу, и побежала еще к колодцу, чтобы черпать, и начерпала она для всех его верблюдов. А муж изумляется ей, молчит, чтобы узнать, успешным ли сделал Господь его путь или нет. И было, когда перестали верблюды пить, взял муж носовое кольцо золотое, в полшекеля весом, и два запястья на руки ее, в десять золотых весом,

Подтверждение:

И сказал: Чья дочь ты? Скажи-ка мне! Есть ли в доме отца твоего место нам для ночлега? И сказала она ему: Дочь Бетуэля я, сына Милки, которого она родила Нахору. И сказала ему: И соломы, и корма много у нас, и место есть ночевать. И поклонился муж и повергся пред Г-сподом. И сказал: Благословен Господь,

Б-г моего господина Авраама, Который не отвел Своей милости и Своей истины от моего господина. Я на пути ..., меня вел Господь в дом брата моего господина.

וַיְהִי הוּא טָרַם כֹּלָה לְדַבֵּר, וְהִנֵּה רַבְקָה יֹצֵאת אֲשֶׁר יָלְדָה לְבִתּוֹאֵל בֶּן מִלְכָּה אִשְׁתּוֹ נַחֲוֹר אַחֵי אַבְרָהָם וְכֹדֶה עַל שְׂכָמָה. וְהִנְעֶרָה טַבַּת מְרָאָה מֵאֵד בְּתוֹלָה וְאִישׁ לֹא יָדָעָה וַתֵּרֶד הָעֵינָה וַתְּמַלֵּא כֹדֶה וַתַּעַל. וַיִּרְץ הָעֶבֶד לִקְרֹאתָהּ וַיֹּאמֶר הַגְּמִיאֵינִי נָא מְעַט מִיַּם מִכֹּדֶה. וַתֹּאמֶר שְׂתֵה אֲדֹנָי וַתְּמַהֵר וַתֵּרֶד כֹּדֶה עַל יָדָהּ וַתִּשְׁקֶהּ. וַתִּכַּל לְהִשְׁקֹתוֹ וַתֹּאמֶר גַּם לְגַמְלֵיךָ אֲשָׂאב עַד אִם כֻּלּוֹ לִשְׂתֵת. וַתְּמַהֵר וַתַּעַר כֹּדֶה אֶל הַשְּׂקֵת וַתִּרְץ עוֹד אֶל הַבְּאֵר לְשָׂאב וַתִּשְׂאֵב לְכָל גַּמְלָיו. וְהָאִישׁ מִשְׁתַּאֲה לָהּ מִחֲרִישׁ לְדַעַת הַהִצְלִיחַ ה' דְּרַכּוֹ אִם לֹא. וַיְהִי כַּאֲשֶׁר כֻּלּוֹ הַגְּמִלִים לִשְׂתוֹת וַיִּקַּח הָאִישׁ נָטָם זָהָב בְּקַע מִשְׁקָלוֹ וּשְׁנֵי צְמִידִים עַל יָדָיָהּ עֲשָׂרָה זָהָב מִשְׁקָלָם.

וַיֹּאמֶר בֵּת מִי אַתָּה הַגִּידִי נָא לִי הִישׁ בֵּית אָבִיךָ מְקוֹם לָנוּ לָלִין. וַתֹּאמֶר אֵלָיו בֵּת בְּתוֹאֵל אֲנִכִי בֶן מִלְכָּה אֲשֶׁר יָלְדָה לְנַחֲוֹר. וַתֹּאמֶר אֵלָיו גַּם תִּבֶן גַּם מִסְפּוֹא רַב עֲמָנוּ גַם מְקוֹם לָלוֹן וַיִּקַּד הָאִישׁ וַיִּשְׁתַּחוּ לַה'. וַיֹּאמֶר בְּרוּךְ ה' אֱלֹהֵי אֲדֹנָי אַבְרָהָם אֲשֶׁר לֹא עֲזַב חֶסְדּוֹ וְאַמְתּוֹ מֵעַם אֲדֹנָי אֲנִכִי בְּדַרְךָ נַחֲנִי ה' בֵּית אַחֵי אֲדֹנָי.

Первоисточник 2 Берешит раба, 60:4

Аналогия рабби Шимона бар Йохая

«И было, прежде чем он кончил говорить ...» (Берешит, 24:15). Рабби Шимон бар Йохай учил: - Троице отвечено на речение их уст, и вот они: Элиэзер, раб Авраама, Моше и Шломо. Элиэзер: «И было, прежде чем он кончил говорить...»; Моше (Бемидбар, 16:31): «И было, лишь только договорил он до конца слова эти, расступилась земля под ними»; Шломо (Диврей а-ямим II, 7:1): «Когда закончил Шломо молиться, огонь сошел с небес...»

וַיְהִי הוּא טָרַם כְּלָה לְדַבֵּר וְגוֹי
(בראשית כד, טו), תְּנִי רַבִּי
שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי שְׁלֹשָׁה הֵם
נִעְנִו בְּמַעֲנֵה פִיהֶם, אֱלִיעֶזֶר
עֶבְדוֹ שֶׁל אַבְרָהָם וּמֹשֶׁה
וּשְׁלֹמֹה. אֱלִיעֶזֶר: וַיְהִי הוּא
טָרַם כְּלָה לְדַבֵּר וְהִנֵּה רִבְקָה
יֹצֵאת. מֹשֶׁה: דְּכַתִּיב (במדבר
טז, לא) וַיְהִי כְּכַלְתּוֹ לְדַבֵּר
אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַתִּבְקַע
הָאֲדָמָה אֲשֶׁר תַּחְתֵּיהֶם.
שְׁלֹמֹה: דְּכַתִּיב (דברי הימים
ב' ז, א) וּכְכֹלֹת שְׁלֹמֹה
לְהַתְּפִלֵּל אֶל ה' וְהָאֵשׁ יִרְדָּה
מִן הַשָּׁמַיִם וְגוֹי.

Первоисточник 3 Бемидбар, 16:28-33

Слова Моше в споре с Корахом

И сказал Моше: Посему узнаете, что Г-сподь послал меня совершить все эти деяния, но не по моему разумению. Если смертью всякого человека умрут эти и предрешенное всякому человеку постигнет их, то не Г-сподь послал меня. А если творение (новое) сотворит Г-сподь, и разверзнет земля уста свои, и поглотит их и все, им принадлежащее, и они сойдут живыми в могилу, то узнаете, что прогневили эти люди Г-спода. И было, лишь только договорил он до конца слова эти, расступилась земля под ними.

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה בְּזֹאת תִּדְעוּן
כִּי ה' שְׁלַחְנִי לַעֲשׂוֹת אֵת
כָּל הַמַּעֲשִׂים הָאֵלֶּה כִּי לֹא
מִלְּבִי. אִם כְּמוֹת כָּל הָאָדָם
יָמָתוּן אֵלֶּה וּפְקַדַת כָּל הָאָדָם
יִפְקַד עֲלֵיהֶם לֹא ה' שְׁלַחְנִי.
וְאִם בְּרִיאָה יִבְרָא ה' וּפְצָתָהּ
הָאֲדָמָה אֵת פִּיהָ וּבִלְעָה אֹתָם
וְאֵת כָּל אֲשֶׁר לָהֶם וַיֵּרְדוּ
חַיִּים שְׁאֵלָה וַיִּדְעַתֶּם כִּי נִאֲצוּ
הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה אֶת ה'. וַיְהִי
כְּכַלְתּוֹ לְדַבֵּר אֵת כָּל הַדְּבָרִים
הָאֵלֶּה וַתִּבְקַע הָאֲדָמָה אֲשֶׁר
תַּחְתֵּיהֶם.

И разверзла земля уста свои, и поглотила их и их дома, и всех людей, которые у Кораха, и все достояние. И сошли они и все, им принадлежащее, живыми в могилу, и покрыла их земля, и пропали они из среды общины.

וַתִּפְתַּח הָאָרֶץ אֵת פִּיהָ וַתִּבְלַע
אֹתָם וְאֵת בֵּיתֵיהֶם וְאֵת כָּל
הָאָדָם אֲשֶׁר לְקֶרֶחַ וְאֵת כָּל
הָרְכוּשׁ. וַיֵּרְדוּ הֵם וְכָל אֲשֶׁר
לָהֶם חַיִּים שְׁאֵלָה וַתִּכַּס עֲלֵיהֶם
הָאָרֶץ וַיִּאבְדוּ מִתּוֹךְ הַקְּהָל.

Первоисточник 4 Диврей а-ямим II, 7:1-3

Молитва Шломо при освящении Храма

Когда закончил Шломо молиться, огонь сошел с небес и пожрал всесожжение и заклания. И слава Г-спода наполнила Храм. И не могли священники входить в храм Г-спода, ибо наполнило слава Г-спода Храм Г-спода. И все сыны Израиля, видя нисхождение огня и славы Г-спода на Храм, и падали ниц на пол, и совершали поклон, благодаря Г-спода, ибо добр, ибо вечна милость Его.

וּכְכֹלֹת שְׁלֹמֹה לְהִתְפַּלֵּל
וְהָאֵשׁ יָרְדָה מִהַשָּׁמַיִם
וַתֹּאכַל הָעֹלָה וְהַזִּבְחִים
וַתִּכְבֹּד ה' מְלֵא אֶת הַבַּיִת.
וְלֹא יָכְלוּ הַכֹּהֲנִים לָבוֹא
אֶל בַּיִת ה' כִּי מְלֵא כְבוֹד
ה' אֶת בַּיִת ה'. וְכָל בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל רָאִים בְּרִדַת הָאֵשׁ
וְכְבוֹד ה' עַל הַבַּיִת וַיִּכְרְעוּ
אִפְסִים אַרְצָה עַל הָרֶצֶפֶה
וַיִּשְׁתַּחֲווּ וְהִדוּת לַה' כִּי
טוֹב כִּי לְעוֹלָם חֶסֶד.

Ребе

Была ли молитва Элиэзера более важной?

В качестве комментария к стиху «И было, прежде чем он кончил говорить...» Ребе Рашаб в своем маамаре приводит слова Мидраша: «Рабби Шимон бар Йохай учил: - Троим отвечено на речение их уст, и вот они: Элиэзер, раб Авраама, Моше и Шломо». Маамар продолжается: «В Нэзер а-кодеш уточняется, что хотя и было “отвечено на речение их уст”, молитва Элиэзера все же имела превосходство над молитвами Моше и Шломо, которым было отвечено “как только они кончали говорить”. Элиэзеру же было отвечено «прежде чем он кончил говорить...»

על הפסוק "ויהי הוא טרם כלה לדבר
גו" - מביא כ"ק אדמו"ר ר' הרש"ב
במאמרו¹ את מאמר המדרש: "תני
רבי שמעון בר יוחאי, שלושה הם
שנענו במענה פיהם אליעזר משה
ושלמה וכו'", וממשיך במאמר:
"ובנזר הקודש מדייק שעם היות
שכולם נענו במענה פיהם, מכל
מקום יש יתרון באליעזר לגבי משה
ושלמה, שהם נענו ככלותם לדבר,
היינו כשגמרו תפילתם, ואליעזר
נענה טרם שכלה לדבר כו'".

Ребе Рашаб спрашивает: «На первый взгляд, непонятно, насколько возможно утверждать, что молитва Элиэзера была более действенной, чем молитвы Моше и Шломо и что ему было отвечено “прежде, чем он кончил говорить...”?»»

И вот ответ на этот вопрос: молитва в общем – это связь, которая может исходить из самой высшей точки в низшую. И гораздо легче стало задействовать эту связь после дарования Торы, т.е. после снятия преграды на взаимное движение духовного и материального миров друг к другу.

Если эта преграда была снята лишь при даровании Торы (а Элиэзер жил до этого времени), то как идея связи в молитве Элиэзера может превосходить молитвы Моше и Шломо, живших после дарования Торы.

ומקשה במאמר: "לכאורה אינו מובן איך שייך לומר שתפילת אליעזר פעלה יותר מתפילת משה ושלמה, שהוא נענה קודם שגמר תפילתו כו"?

וביאר קושיה זו: כללות ענין התפילה הוא - חיבור עליון ותחתון, היינו, שתהיה ההמשכה ממקום עליון ביותר עד מקום תחתון ביותר. ובפשטות הרי נקל יותר לפעול את החיבור של עליון ותחתון לאחרי ביטול הגזירה שעליונים לא ירדו למטה ותחתונים לא יעלו למעלה.

ואם כן, מאחר שביטול הגזירה היה במתן תורה, ואליעזר היה קודם מתן תורה - איך יתכן שאצל אליעזר נפעל הענין של חיבור עליון ותחתון באופן נעלה יותר מאשר אצל משה ושלמה שהיו לאחרי מתן תורה!?

Б. Исторический союз

Ребе

Почему так пространно?

Известное высказывание мудрецов гласит: «Беседы рабов в домах праотцов прекраснее учения их сыновей. Ибо отрывок с историей об Элиэзере упомянут в Торе дважды, а множество законов в Торе даны лишь намеком»

Согласно толкованиям наших Ребе, причина двукратного упоминания истории Элиэзера в Торе состоит в том, что она касается важных нюансов сватовства Ицхака к Ривке. В Каббале это называется установлением связи и слиянием Высших (что ассоциируется с формой Б-жественного имени МА) и Низших вод (что ассоциируется с формой Б-жественного имени БаН), где Ицхак – воплощение МА, а Ривка – БаН. И это архетип Б-жественного влияния, максимально затрагивающего все миры.

Поэтому, хотя молитвы Моше и Шломо носят масштабный характер, они несравнимы с молитвой Элиэзера, обобщающей все глобальные Б-жественные процессы, будучи архетипом всеобъемлющей связи высшего с низшим, связи Торы с заповедями, тела с душой, наподобие с формами МА и БаН.

ידוע מאמר רבותינו ז"ל "יפה שיחתן של עבדי בתי אבות מתורתן של בנים, שהרי פרשה של אליעזר כפולה בתורה, והרבה גופי תורה לא ניתנו אלא ברמיזה".

ומבואר בדרושי רבותינו נשיאינו שהטעם של כפל הפרשה של אליעזר הוא - לפי שהפרשה של אליעזר עוסקת בפרטי השידוך שבין יצחק לרבקה, שבלשון ואותיות הקבלה זהו כללות הענין של חיבור ויחוד מ"ה וב"ן (כי יצחק הוא בחינת מ"ה, ורבקה היא בחינת ב"ן) - מייין עילאין ומייין תתאין, שזהו ענין כללי ביותר.

והיינו, שעל אף שגם הענינים שבתפילת משה ושלמה הם ענינים כללים, אין זה מגיע לענין שבתפילת ובקשת אליעזר, שהוא הכלל של כל העניינים הכלליים להיותו כללות החיבור של מעלה ומטה, כללות החיבור של תורה ומצוותיה, וכללות החיבור של נשמה וגוף, שהם בדומה לבחינת מ"ה וב"ן.

Причина быстрого ответа Б-га

Это объясняет, почему ответ на молитву Элиэзера был таким быстрым. Предметом этой молитвы был союз Ицхака и Ривки, воплощение союза МА и БаН. Поскольку этот вопрос имел такое кардинальное значение, его нужно было решить быстро. Вот почему молитва Элиэзера получила ответ «прежде чем он кончил говорить», в отличие от молитв Моше и Шломо.

ועל פי זה מובן הטעם מדוע הייתה צריכה להיות המשכת בחינת תגבורת החיות בתפילתו של אליעזר - מאחר שתפילת אליעזר הייתה קשורה עם השידוך של יצחק ורבקה, שזהו כללות הענין של יחוד מ"ה וב"ן, ומצד גודל הענין שבזה - צריכה להיות ההמשכה באופן של "עד מהרה ירוץ דברו". ולכן דווקא בתפילת אליעזר היה הענין של "טרם כלה לדבר גו" (ולא בתפילת משה ושלמה).

В. Сватовство на расстоянии

Ребе

Почему было необходимо свататься на расстоянии?

На основании вышеизложенного станет понятно, почему Элиэзеру пришлось отправиться за пределы Земли Израиля и привести оттуда Ривку. Ривка была «словно роза среди терний», и ее увезли из этого темного места, чтобы выдать замуж за Ицхака, которому в силу его священного статуса нельзя было покидать Землю Израиля. Затем Ицхак и Ривка заключили брачный союз.

על פי האמור לעיל יובן מדוע הוצרך אליעזר לרדת לחוץ לארץ כדי להביא משם את רבקה, שהיא היתה "כשושנה בין החוחים", ומשם דווקא הובאה ליצחק, שהוא היה "עולה תמימה" (ולא הורשה לצאת לחוץ לארץ), ואחר כך היה החיבור והיחוד ביניהם.

Первоисточник 5 Берешит раба, 63:4

Ее отец обманщик, ее брат обманщик да и жители этого места обманщики. А эта праведница, вышедшая из них, чему подобна? Розе среди терний.

אָבִיָּהּ רַמְאִי וְאָחִיָּהּ רַמְאִי וְאֶף אָנְשֵׁי מְקוֹמָהּ כּוֹ, וְהַצְדִּיקָתָהּ הַזֹּאת שֶׁהִיא יוֹצֵאתָהּ מִבִּינֵיהֶם לָמָּה הִיא דוֹמָה, לְשׁוֹשְׁנָה בֵּין הַחֻחִים.

Первоисточник 6 Берешит раба, 64:3

”Поживи в этой земле”: Сказал рабби Ошая: - Ты – всесожжение непорочное; как непорочная [жертва] всесожжения, если будет вынесена за [храмовую] завесу, делается непригодной, так и ты, если выйдешь за пределы Земли [Израиля], сделаешься непригодным.

גִּיּוּר בְּאֶרֶץ הַזֹּאת: אָמַר רַבִּי הוֹשַׁעְיָה אֶת עוֹלָה תְּמִימָה, מָה עוֹלָה אִם יֵצֵאת חוּץ לְקִלְעִים הִיא נִפְסָלֶת, אֶף אֶת אִם יֵצֵאת חוּץ לְאֶרֶץ נִפְסָלֶת.

Ребе

Ицхак после жертвоприношения – высший уровень

Союз между Ицхаком и Ривкой был заключен после жертвоприношения Ицхака. Это значит, что вдобавок к высокому духовному уровню, достигнутому Ицхаком благодаря заповеди обрезания, он поднялся выше благодаря своей готовности стать жертвой всесожжения.

На самом деле Ицхак находился на очень высоком духовном уровне еще до жертвоприношения. Раши описывает это так: «Ицхак понимал, что будет принесен в жертву, но “шли они оба вместе” – с единым порывом, “добровольно и радостно»». Все это было уже до жертвоприношения, что свидетельствует о высоком уровне, которого он достиг ранее.

Известно, что Ицхак после жертвоприношения достиг высочайшего духовного состояния. Эта его заслуга многократно упоминается в молитвах Рош а-Шана: «И жертвоприношение Ицхака с состраданием к его потомству вспомни». Мы также упоминаем его в наших ежедневных молитвах, добавляя (когда произносят Таханун) до и после просьбу о том, чтобы

Б-г вспомнил о жертвенности Ицхака ради еврейского народа.

После достижения Ицхаком подобного уровня, Авраам отправил Элиэзера за пределы Израиля, что было величайшим нисхождением, ведь Земля Израиля уже в то время была священной. Отсюда ясно, почему Ицхаку сказано: «не спускайся в Египет» – ибо «ты (Ицхак) непорочная жертва, и за пределами Земли Израиля тебе не место».

והביאור בזה: השידוך שבין יצחק לרבקה היה לאחר עקדת יצחק, היינו, נוסף על העילוי שהיה אצל יצחק על ידי מצות המילה, “בריתי בבשרכם לברית עולם”, היה אצלו גם גודל העילוי של העקדה.

גם קודם העקדה היה יצחק בדרגה נעלית ביותר, כמבואר בפירוש רש"י שגם כאשר “הבין יצחק שהוא הולך לישחט, וילכו שניהם יחדיו, בלב שווה”, “ברצון ושמחה כו” - שכל זה היה קודם העקדה, ומזה מובן גודל מעלתו של יצחק לאחר העקדה.

וכמובן בפשטות - אפילו לפשוטי עם - גודל העילוי שנפעל אצל יצחק לאחר העקדה, שהרי על כל צעד ושעל מזכירים בני ישראל את הזכות של עקדת יצחק, כמו שכתוב בתפילת ראש השנה “ועקדת יצחק לזרעו היום ברחמים תזכור”, ולא רק בתפילת ראש השנה, אלא בכל יום ויום אומרים בהתחלת התפילה פרשת העקדה, ובימי החול (בימים שאומרים תחנון) מוסיפים לפני זה ולאחרי זה בקשת תחנונים כו' שהקב"ה יזכור לבני ישראל את הזכות של עקדת יצחק כו'.

ולאחרי שיצחק הגיע לדרגה נעלית ביותר - שלח אברהם את אליעזר לחוץ לארץ, שזוהי ירידה גדולה ביותר, שהרי גם בזמן ההוא הייתה בארץ ישראל קדושה יתירה, שלכן נאמר ליצחק “אל תרד מצרימה”, “שאתה עולה תמימה, ואין חוצה לארץ כדאי לך”.

Ривка из Харана – низший уровень

Именно из-за пределов Израиля, из Харана, Элиэзер должен был привезти жену для Ицхака. Ривку нужно было взять из самых низов, где она была «словно роза среди терний», и привезти Ицхаку именно оттуда.

Это означает, что хотя Ицхак и пребывал в таком духовном состоянии, что не мог покинуть Израиль, тем не менее Элиэзер по поручению Авраама отправился, чтобы привезти ему жену именно из-за пределов Израиля.

Это очевидно на основе вышесказанного: сватовство и свадьба Ицхака и Ривки были воплощенным слиянием МА и БаН, соединением Высшего (МА) и Низшего (БаН). Поэтому Ривку и пришлось забирать именно из-за пределов Израиля (снизу).

ודווקא מחוץ לארץ היה צריך אליעזר לקחת אישה ליצחק, היינו, שהיו צריכים לקחת את רבקה ממקום תחתון ביותר, ממקום שהייתה בו "כשושנה בין החוחים", ומשם דווקא הביאוה ליצחק.

זאת אומרת: אף על פי שיצחק היה בדרגה נעלית ביותר, עד שנאסר עליו לצאת לחוץ לארץ, אף על פי כן, הלך אליעזר - בשליחותו של אברהם, "אחד היה אברהם" - לקחת אישה ליצחק מחוץ לארץ דווקא.

וענין זה מובן על פי האמור לעיל שכללות ענין השידוך והנישואין של יצחק ורבקה הוא הענין של יחוד מ"ה וב"ן, היינו, יחוד וחיבור עליון (מ"ה) ותחתון (ב"ן) - שלכן נלקחה רבקה מחוץ לארץ (מטה) דווקא.

משיחת כ"ף מרחשון ה'תשמ"ב, בלתי מוגה
תורת מנחם ה'תשמ"ב חלק א' ע' 399

Г. Отдаваться по-полной

Первоисточник 7 Берешит, 24:10

И взял раб десять верблюдов из верблюдов своего господина и пошел, и все добро его господина в его руках; и поднялся он и пошел в Арам-Наараим, в город Нахора.

וַיִּקַּח הָעֶבֶד עֶשְׂרֵה גַמְלִים
מִגְּמָלֵי אֲדֹנָיו וַיֵּלֶךְ וְכָל טוֹב
אֲדֹנָיו בְּיָדוֹ וַיֵּקֶם וַיֵּלֶךְ אֶל אֲרָם
נְהָרִים אֶל עִיר נַחֹר.

Раши:

רש"י

«И все добро его господина в его руках»: Авраам написал Ицхаку дарственную грамоту на все, что у него было, чтобы они (ее родители) спешили (букв. подпрыгнули) отослать ему свою дочь. (Берешит Раба)

וְכָל טוֹב אֲדֹנָיו בְּיָדוֹ. שְׁטָר
מִתְּנָה פָתַב לְיִצְחָק עַל
כָּל אֲשֶׁר לוֹ, כְּדֵי שְׂיִקְפְּצוּ
לְשַׁלַּח לוֹ בְּתָם (בראשית
רבה):

Ребе

Почему Авраам вложил все свои деньги в этот союз?

История с написанием Авраамом «Ицхаку дарственной грамоты на все, что у него было» вызывает вопрос.

הביאור בזה יובן בהקדמת שאלה
נוספת על זה ש"שטר מתנה כתב
ליצחק על כל אשר לו, כדי שיקפצו
לשלוח לו בתם":

Даже говоря о благотворительности, закон гласит: «пусть человек никогда не посвящает и не отчуждает все свое имущество. А тот, кто так поступает, нарушает волю Писания: "отдавай от всего, что имеешь" - от того, что имеешь, а не все, что имеешь». Как же тогда Авраам мог отдать Ицхаку «все, что у него было»?

אפילו בנוגע למצות הצדקה הדין³
הוא, ש"לעולם לא יקדיש אדם ולא
יחרים כל נכסיו, והעושה כן עובר על
דעת הכתוב, שהרי הוא אומר⁴ מכל
אשר לו ולא כל אשר לו כו". איך
ייתכן אפוא שאברהם מסר "כל אשר
לו" ליצחק⁵?

3 ראה משכיל לדוד כאן, שההכרח לפרש"י שנתן לו שטר מתנה - הוא, דאאפ"ל שאברהם "מסר כל אשר לו ביד העבד ונשאר ביתו ריקן".

3 רמב"ם סוף הל' ערכין וחרמים. וראה הל' דעות פ"ה ה"ב. הל' מתנות עניים פ"ז ה"ה. ובכ"מ.
4 בחוקתי כז, כה.
5

Первоисточник 8 Мишне Тора, Законы о посвящении стоимости и посвящении херемом, 8:13

Никогда не следует человеку посвящать или отчуждать все свое имущество. Тот, кто так поступает, нарушает волю Писания, ведь сказано: «[Посвящает]... из какой-либо собственности своей», а не: «[Посвящает]... все, что есть у него», как это объяснили мудрецы. И это не праведность, а безумие, потому что он уничтожает все свое имущество и ему придется обращаться к людям. Жалеть его не следует, поскольку об этом и подобном тому сказали мудрецы: безумный праведник входит в число тех, кто уничтожает мир. Но тот, кто тратит свое имущество на исполнение заповедей, пусть не тратит больше пятой части.

И пусть будет так, как повелели нам пророки: [Благо человеку]... ведущему дела свои по закону», как в том, что касается Торы, так и в том, что касается дел этого мира. Даже говоря о жертвоприношениях, которые человек обязан приносить, Тора жалеет имущество человека и говорит, что их приносят «по мере возможностей». И уж тем более, когда человек обязан принести жертвы только в силу собственного обета, следует давать обет только в мере, доступной ему, ибо сказано: «Каждый (пусть принесет) по дару своей руки, по благословиению Г-спода, Б-га твоего, какое Он дал тебе».

Ребе

Даже если Авраам отдал бы все Ицхаку в качестве наследства уже в тот момент, все равно эта история была бы неясна, а тем более, когда «они спешили отослать ему свою дочь». Авраам был чрезвычайно

לְעוֹלָם לֹא יִקְדִישׁ אָדָם
וְלֹא יַחְרִים כָּל נִכְסָיו.
וְהָעוֹשֶׂה בֵּן עוֹבֵר עַל דַּעַת
הַכְּתוּב שֶׁהָרִי הוּא אוֹמֵר
(וַיִּקְרָא כֹז, כח) “מִכָּל
אֲשֶׁר לוֹ” וְלֹא כָּל אֲשֶׁר לוֹ
כְּמוֹ שֶׁבְּאָרוֹ חֻכְמִים. וְאִין
זוֹ חֲסִידוֹת אֶלְיָא שְׁטוֹת
שֶׁהָרִי הוּא מְאֵבֵד כָּל
מְמוֹנוֹ וַיִּצְטַרֵּךְ לְבָרִיּוֹת.
וְאִין מְרַחֲמִין עָלָיו. וּבִזְיָה
וְכִיּוֹצֵא בּוֹ אֲמָרוּ חֻכְמִים
חֲסִיד שׁוֹטָה מִכָּלֵל מְבַלֵּי
עוֹלָם.

אֶלְיָא כָּל הַמְפַזֵּר מְמוֹנוֹ
בְּמִצְוֹת אֵל יִפְזֹר יוֹתֵר
מִחֻמָּשׁ. וַיְהִיָּה כְּמוֹ
שֶׁצָּוּ נְבִיאִים (תהילים)
קִיב, ה) “מִכָּלֵל דְּבָרִיו
בְּמִשְׁפָּט” בֵּין בְּדָבָרִי
תוֹרָה בֵּין בְּדָבָרִי עוֹלָם.
אִפְלוּ בְּקִרְבָּנוֹת שְׁאָדָם
חִיב בְּהֵן הָרִי חֶסֶה תוֹרָה
עַל הַמְמוֹן וְאֲמָרָה שֶׁיִּבְיָא
כְּפִי מִסַּת יְדוֹ. קָל וְחֹמֵר
לְדָבָרִים שְׁלֵא נִתְחַיֵּב
בְּהֵן אֶלְיָא מִחֻמַּת נִדְרוֹ
שְׁלֵא יִנְדֹר אֶלְיָא כְּרָאוֹי לוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (דברים טז, יז)
“אִישׁ כִּמְתַנֵּת יְדוֹ כְּכַרְכַּת
ה' אֵלֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן לְךָ”.

אפילו אם היה מוסר לו זאת כבר אז
בירושה⁶, גם אז לא היה הדבר מובן⁷,
על-אחת-כמה-וכמה שזה היה “כדי
שיקפצו לשלוח לו בתם”, ובפרט
שגם אם לא היה מוסר את “כל אשר

לגבי מש"נ כאן "ויתן לו את כל אשר לו" בשטר מתנה. וע"פ המבואר לקמן בפנים, יש להוסיף ביאור בההפך בין ב' הפסוקים, שבפסוק ראשון נתן לו "כל אשר לו" בשטר מתנה בגלל הנישואין של יצחק ורבקה, ובפסוק שני נתן לו "כל אשר לו" בתורת ירושה. ואכ"מ.

6 כדאיתא בפדר"א פט"ז (וראה רד"ל שם). משא"כ לשון רש"י הוא "שטר מתנה".

7 משא"כ מה שנאמר בסוף ימי חיי אברהם "ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק" (פרשתנו כה, ח), שהוריש לבנו יצחק "כל אשר לו" (וראה השק"ט בזה ברמב"ם ובמפרשי רש"י כאן ההוספה ב"ויתן אברהם גו")

богатым человеком, и даже если бы он отдал только большую часть своих денег, этого было бы достаточно, чтобы родители «спешили». Аврааму в то время было 140 лет (он проживет потом еще 35 лет), поэтому ему нужны были деньги, чтобы обеспечивать себя и свою семью (в частности за это время он еще раз женился и родил детей).

Союз евреев

Брак Ицхака и Ривки, первый еврейский брак, описанный Торой, не был просто частным делом двух людей. Это был вопрос всеобщей значимости, первый брак еврейской пары (после заповеди об обрезании), брак, обеспечивший продолжение еврейского народа. Т.е., помимо брака Ицхака и Ривки как элемента частной жизни, их союз представляется еще и как имеющий глобальное значение для всего еврейского народа, поскольку привел в этот мир потомков, обеспечивших продолжение еврейского народа до скончания поколений.

Именно по этой причине Авраам отдал «все, что у него было» своему сыну, ведь это не было лишь личным делом Ицхака и Ривки, но всего еврейского народа. Для Авраама, как для первого еврея, главы еврейского народа, этот брак имел решающее значение, и именно поэтому он полностью вложил в него себя, «все, что у него было».

לו", אלא רק רוב, היה די בכך, בהיותו עשיר גדול ביותר, כדי "שיקפצו לשלוח לו ביתם". ובפרט שאברהם היה אז בן ק"מ שנה, וחי אחר כך עוד כמה וכמה (ל"ה) שנים, וממילא היה זקוק לנכסים עבור עצמו ועבור בני ביתו כו' (ובפרט לאחר "ויוסף אברהם ויקח אשה גו' ותלד לו גו'⁸).

ויש לומר הביאור בזה:

נישואי יצחק ורבקה - הנישואין הראשונים הכתובים בתורה - אינם רק נישואין פרטים בין שני יחידים, אלא ענין הכי כללי: אלה היו הנישואין הראשונים של זוג יהודי (אחרי קיום מצוות מילה)⁹ ויתירה מזו - על ידי הנישואין הללו נעשה המשך של כלל ישראל. כלומר, נוסף על הנישואין הפרטיים בין יצחק לרבקה, מבטאים נישואיהם את הנישואין של כלל ישראל¹⁰, הנישואין הללו הביא את התולדות ואפשרו את המשך קיום עם ישראל עד סוף כל הדורות.

ויש לומר, שלכן מסר אברהם על ענין זה "כל אשר לו" ליצחק בנו, מפני שזו לא רק חתונה פרטית בין יצחק לרבקה, אלא נישואין של כלל ישראל, וממילא זה גם נוגע בכל ענינו של אברהם עצמו - בהיותו הראש של כלל ישראל (היהודי הראשון). משום כך הוא הכניס בזה את כל כוחו - "כל אשר לו".

משיחת שבת פרשת חיי שרה, ה'תשנ"ב. תרגום מאידית

תורת מנחם תשנ"ב, חלק א' עמוד 290

ד. נация сватов

Ребе

Практический вывод из вышесказанного:

Осознавая и ощущая Изгнание и кромешную тьму, еврей может подумать: как мы можем выполнить наше предназначение и миссию в этом мире (соблюдение Торы и заповедей), пребывая в кромешной тьме Изгнания, учитывая, что от нас требуют: «служи Г-споду, Всесильному твоему, с радостью и добрым сердцем»?

В ответ на это к нам приходит история Элиэзера, подобное уже случалось.

Когда Авраам отправил Элиэзера за пределы Израиля, что подобно Изгнанию, его молитва нашла ответ еще до того, как он ее завершил. Этот ответ был получен быстрее, чем даже ответ Моше и Шломо.

Аналогичным образом становится понятным происходящее в области служения Б-гу во времена Изгнания:

ההוראה מכל האמור לעיל בנוגע לפועל:

כאשר יהודי יודע ומרגיש שהוא נמצא בגלות, חושך כפול ומכופל - יכול הוא לחשוב: כיצד יוכל למלא את תפקידו ושליחותו בעולם (בקיום התורה והמצוות כו') בהיותו בחושך כפול ומכופל של זמן הגלות, ובפרט כאשר תובעים ממנו שיהיה "עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב"!

הנה על זה באה ההוראה מכללות הסיפור של פרשת אליעזר, שדבר זה כבר היה לעולמים:

כאשר אברהם אבינו שלח את אליעזר לחוץ לארץ כו', שזהו בדוגמת הירידה של זמן הגלות - הנה בהיותו בחוץ לארץ הייתה תפילתו באופן של "ויהי הוא טרם כלה לדבר גו'", היינו, שנענה באופן של "עד מהרה ירוץ דברו", ובאופן נעלה יותר מאשר אצל משה ושלמה - "טרם כלה לדבר".

ועל-דרך-זה מובן בנוגע לעבודת כל אחד ואחת מישראל בזמן הגלות:

Нет причин расстраиваться из-за пребывания в Изгнании, помня, что Б-г тотчас отвечает на наши молитвы. Более того, в силу того, что мы потомки и наследники Авраама, Он отвечает на них еще до того, как мы их завершаем.

И поэтому, несмотря на то, что Изгнание – это великое нисхождение, и несмотря на состояние, в котором мы пребываем (проводя честный самоанализ), следует служить Б-гу с радостью и добрым сердцем, зная, что Он ответит нам еще до того, как мы закончим говорить.

לא זו בלבד שאין לו מה להתפעל מכללות ירידת הגלות, בידעו כאשר מתפלל להקב"ה הרי הוא נענה תיכף ומיד, באופן של "עד מהרה ירוץ דברו", אלא יתירה מזו: בהיותו יורשו של אברהם - הרי הוא נענה באופן של "טרם כלה לדבר".

ולכן, מבלי הבט על גדול ירידת הגלות, ומבלי הבט על מעמדו ומצבו (כאשר עושה חשבון צדק בנפשו כו') - הרי הוא עובד עבודתו בשמחה וטוב לבב, בידעו שנענה על ידי הקב"ה באופן של "טרם כלה לדבר".

המשך שיחת כ"ף מרחשון ה'תשמ"ב, בלתי מוגה